

**YPwyllgor Cydraddoldeb
a Chyfiawnder Cymdeithasol**

**Equality and Social Justice
Committee**

Jayne Bryant AS

Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Annwyl Jayne

3 Tachwedd 2021

Gofal plant a chyflogaeth rhieni: y pandemig a thu hwnt

Yn fy llythyr dyddiedig 10 Awst, fe soniais fod y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol wedi cytuno i gynnal ymchwiliad i effaith pandemig COVID-19 ar fenywod yn y gweithle. Mae ein Pwyllgor yn dechrau ymchwiliad i ofal plant a chyflogaeth rhieni: y pandemig a thu hwnt. Bydd yr ymchwiliad yn canolbwyntio ar y rhwystrau y gall darpariaeth gofal plant ei olygu i rieni, yn enwedig menywod, o ran ymuno â'r farchnad lafur a symud ymlaen. Mae cylch gorchwyl yr ymchwiliad yn atodiad A, a manylion casglu tystiolaeth yn atodiad B.

Bydd agweddau ar yr ymchwiliad o ddiweddordeb i'ch Pwyllgor chi, yn arbennig effaith darpariaeth gofal plant ffurfiol o ansawdd uchel ar leihau'r bwloch cyrhaeddiad, a manteision ymestyn y ddarpariaeth gofal plant i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau. Felly, rwy'n gwahodd eich Aelodau i ystyried a oes unrhyw bwyntiau yr hoffent eu codi mewn perthynas â'n cylch gorchwyl, neu unrhyw ran yr hoffent ei gymryd yn ein gwaith ymgysylltu â rhanddeiliaid a dinasyddion.

Sesiynau tystiolaeth a chraffu cyfarfodydd ffurfiol

Hoffwn awgrymu y gallai Ken Skates, fel Aelod ar y ddau Bwyllgor, weithredu fel rapporteur i rannu unrhyw gwestiynau a gynigir gan eich Aelodau yn ein sesiynau casglu tystiolaeth a chraffu ffurfiol.

Ymgysylltu â rhanddeiliaid a dinasyddion

Os hoffai unrhyw rai o'ch Aelodau gymryd rhan yn y sesiwn drafod neu unrhyw rai o'r grwpiau ffocws arfaethedig fel sylwedydd, gofynnwch i'ch tîm Clercio gysylltu â thîm Clercio fy mhwyllgor i wneud trefniadau. Rwyf hefyd yn hapus i rannu gyda'ch Aelodau y nodiadau o'r digwyddiadau hyn i lywio eich gwaith yn y dyfodol.

Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi wrth i'r ymchwiliad fynd yn ei flaen.

Yn gywir

Jenny Rathbone

Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol

Atodiad A

Cylch gorchwyl

Y cylch gorchwyl ar gyfer yr ymchwiliad yw archwilio:

- I ba raddau y mae'r ddarpariaeth gofal plant bresennol yng Nghymru yn cefnogi rhieni'n ddigonol, yn enwedig mamau, i gael swydd, aros yn y swydd a symud ymlaen yn y swydd, a pha newidiadau y gallai fod eu hangen i wella effeithiolrwydd y ddarpariaeth gofal plant wrth wneud hyn.
- Pa effaith y mae'r Cynnig Gofal Plant yn benodol wedi'i chael o ran cyflawni nod Llywodraeth Cymru o "helpu rhieni, mamau yn arbennig, i ddychwelyd i'r gwaith neu i gynyddu'r oriau y maent yn eu gweithio".
- Effaith y lefelau cyfyngedig o ofal plant sydd ar gael ar lefelau cynhyrchiant yng Nghymru.
- Sut mae trefniadau gofal plant wedi effeithio ar gyflogaeth rhieni yn ystod y pandemig coronafeirws, yn enwedig mewn perthynas â mamau. Pa wersi y gellid eu defnyddio i ddarparu gwell cymorth yn ystod unrhyw gyfnodau clo neu gyfyngiadau uwch yn y dyfodol.
- A yw'r ddarpariaeth gofal plant a ariennir gan Lywodraeth Cymru yn ddigon hyblyg i helpu rhieni o ran cyflogaeth, yn enwedig mamau, mewn gwahanol grwpiau demograffig ac sy'n profi gwahanol amgylchiadau.
- Effaith ddarpariaeth gofal plant ffurfiol o ansawdd uchel ar leihau'r bwlch cyrhaeddiad, a'r buddion posibl yn sgil ymestyn y ddarpariaeth gofal plant i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau.
- Yr hyn y gall Cymru ei ddysgu o fodolau eraill o ddarpariaeth gofal plant sy'n gweithredu yng ngweddill y DU ac yn rhyngwladol a'r ymarfer sy'n dod i'r amlwg o ran cefnogi cyflogaeth rhieni, ac i ba raddau y gallai'r modelau hyn fod yn drosglwyddadwy yng nghyd-destun Cymru.
- Sut y byddai angen i Lywodraeth Cymru ystyried goblygiadau ariannol ac ymarferol fel argaeledd gofal plant mewn unrhyw ddatblygiadau polisi yn y dyfodol i ymestyn y ddarpariaeth gofal plant.

Atodiad B

Casglu tystiolaeth

Dydd Llun 15 Tachwedd	Paneli tystiolaeth rhanddeiliaid: <ul style="list-style-type: none">▪ Sefydliadau sy'n ymgyrchu dros ofal plant▪ Darparwyr gofal plant▪ Darpariaeth gofal plant y tu allan i Gymru
Dydd Llun 22 Tachwedd	Sesiwn drafod gyda sefydliadau fel darparwyr gofal plant, sefydliadau sy'n ymgyrchu dros faterion gofal plant, cyflogwyr, undebau llafur.
Dydd Llun 29 Tachwedd (i'w gadarnhau)	Panel tystiolaeth: <ul style="list-style-type: none">▪ Comisiynydd Plant Cymru▪ Y Comisiynydd Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Sesiwn graffu: <ul style="list-style-type: none">▪ Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Dyddiadau amrywiol trwy gydol mis Tachwedd	Cyfres o grwpiau ffocws ar-lein ac wyneb yn wyneb gyda rhieni a sefydliadau partner o bob cwr o Gymru

